

نام و نام خانوادگی: .....

مقطع و رشته: .....

نام پدر: .....

شماره داوطلب: .....

تعداد صفحه سؤال: ..... صفحه

جمهوری اسلامی ایران
اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران
اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران
دبیرستان غیردولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ
آزمون میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰

نام درس: فارسی ۳ دوازدهم
نام دبیر: اصغری
تاریخ امتحان: ۲۳ / ۸ / ۱۴۰۰
ساعت امتحان: ۱۵: ۱۴ / عصر
مدت امتحان: ۶۰ دقیقه

ردیف	سؤالات	پاسخ در همین برگه نوشته شود.	نمره
		قلمرو زبانی (۵ نمره)	
۱	معنی لغات سوالات ۱ تا ۴ زیر را بنویسید. حیانت خوش و رفتنت بر صواب		۰/۲۵
۲	بازش بخواند، باز اعراض کند.		۰/۲۵
۳	دریا و کوه در ره و من خسته و ضعیف	ای خضر پی خجسته مدد کن به <u>همت</u>	۰/۲۵
۴	<u>وجه</u> خدا اگر شودت منظر نظر		۰/۲۵
۵	در هریک از عبارات زیر املاي درست را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) گر پای بر فرقم نهی تشریف (غربت/قربت) می دهی ب) گری خبران و عیب گویان از پس (منسوب/ منسوب) کنندم به هوی و به هوس	جز سر نمی دانم نهادن عذر این اقدام را	۰/۵
۶	در گروه کلمات زیر غلطهای املايي را بیابید و شکل درست آنها را بنویسید. «سنا و سپاس - عزّ و ذلّ - باسق و بالیده - متاع و فرمانبردار - ملاحظه و رودربایستی - فاهش و واضح - ارغند و قهرآلود - خوان و سفره»		۱
۷	غلطهای املايي بیت و عبارت زیر را به شکل درست بازنویسی کنید. الف) گویند که بتی در آب روشنایی می دید. پنداشت که ماهی است. قصدی می کرد تا بگیرد ب) هرگه که یکی از بندگان دست عنایت به امید اجابت به درگاه حق بردارد، ایزد تعالی باز اعراض کند.		۰/۵
۸	کدام یک از کلمات ابیات زیر در زبان هم آوا دارند؟ دوش آرزوی خواب خوشم بود یک زمان اسیر بند بلا را چه جای سرزنش است امشب نظر به روی تو از خواب خوشترست گرت معاونتی دست می دهد دریاب		۰/۵
۹	با توجه به ابیات زیر به سوالات پاسخ دهید. «کمان سخت که داد آن لطیف بازو را هزار صید دلست پیش تیر باز آید الف) نقش ضمیر متصل را مشخص کنید. ب) نوع حرف «را» در پایان مصراع ها چیست؟ ج) اجزای اصلی جمله مصراع اول را مشخص کنید. (چند جزیی و گذرا به چیست؟) د) یک حرف ربط وابسته ساز بیابید.	که تیر غمزه تمام است صید آهو را بدین صفت که تو داری کمان ابرو را»	۰/۲۵ ۰/۵ ۱ ۰/۲۵
		صفحه ی ۱ از ۳	

۰/۵	حذف فعل و نوع قرینه را در بیت زیر مشخص کنید. گرم با صالحان بی دوست در بهشت آرند همان بهتر که در دوزخ کندم با گنهکاران	۱۰
۱	نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید. بر نقطه دل است چو پرگار <u>سیر</u> من این مرغ قانع است به یک دانه <u>آشنا</u> چو عشق افتاد <u>خالص</u> ، سنگ را دل نرم می‌سازد کسی <u>پروانه</u> را مانع نمی‌گردد ز محفل‌ها	۱۱
	قلمرو ادبی (۵نمره)	
۲	آرایه های ابیات و عبارت زیر مشخص کنید. (برای هر بیت دو آرایه کافی است). الف) با مُحْتَسِبِم عیب مگویند که او نیز پیوسته چو ما در طلب عیش مدام است ب) در مکتب حقایق پیش ادیب عشق هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی ج) لب و دندان سنایی همه توحید تو گوید مگر از آتش دوزخ بودش روی رهایی د) پرده ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد و وظیفه روزی به خطای منکر نبرد.	۱۲
۰/۵	استعاره را در بیت زیر مشخص کنید. از سیم به سر یکی کله خُود ز آهن به میان یکی کمر بند	۱۳
۰/۵	آرایه «مجاز» و «ایهام» را در ابیات زیر توضیح دهید. الف) سپید شد چو درخت شکوفه دار سرم وز این درخت همین میوه غم است بَرَم ب) بی مهر رخت، روز مرا نور نمانده است وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است	۱۴
۰/۵	پدیدآوردگان آثار زیر را بنویسید الف) روایت سنگرداران ۲ ب) ترجمه کلیله و دمنه	۱۵
۰/۵	دو شاعر نام ببرید که غزل سیاسی اجتماعی سروده اند.	۱۶
۱	اشعار زیر را کامل کنید. الف) ..... بالله کز آفتاب فلک خوبتر شوی ب) گر در سرت هوای وصال است حافظا	۱۷
	قلمرو فکری (۸نمره)	
	عبارات و ابیات زیر را به نثر روان برگردانید.	
۰/۵	تا چشم بشر نبیندت روی بنهفته به ابر، چهر دل بند	۱۸
۰/۷۵	چه غم دیوار امت را دارد که دارد چون تو پشتیبان چه باک از موج بحر آن را که دارد چون تو کشتیبان	۱۹
۰/۵	گر کسی وصف او ز من پرسد بیدل از بی نشان چه گوید باز	۲۰
	صفحه ۲ از ۳	

۵/۷۵	این مدعیان در طلبش بی خبران اند کان را که خبر شد خبری باز نیامد	۲۱
۰/۵	در دفتر زمانه فتد نامش از قلم هر ملّتی که مردم صاحب قلم نداشت	۲۲
۱	تا وارهی از دم ستوران وین مردم نحس دیومانند با شیر سپهر بسته پیمان با اختر سعد کرده پیوند	۲۳
۰/۵	با توجّه به ادبیّات پایداری، مضمون مشترک ابیات زیر را بنویسید جامه‌ای کاو نشود غرق به خون بهر وطن بدر آن جامه که ننگ تن و کم از کفن است فرّخی ز جان و دل می کند در این محفل دل نثار استقلال، جان فدای آزادی	۲۴
۰/۵	مصراع اول بیت زیر بیانگر کدام صفات خداوند است؟ همه غیبی تو بدانی، همه عیبی تو پوشی / همه بیشی تو بکاهی، همه کمی تو فزایی	۲۵
۱	مفهوم کلی ابیات زیر را بنویسید. الف) بگفتا دل ز مهرش کی کنی پاک بگفت آنکه که باشم خفته در خاک ب) همه از بهر تو سرگشته و فرمانبردار شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری	۲۶
۰/۵	بیت زیر به چه موضوعی اشاره دارد؟ گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان گفت: کار شرع کار درهم و دینار نیست	۲۷
۱	الف) قالب شعر زیر را با دلیل مشخص کنید. ب) منظور از <u>بیدل</u> و <u>بی نشان</u> چیست؟ گر کسی وصف او ز من پرسد بیدل از بی نشان چه گوید باز عاشقان کشتگان معشوق اند بر نیاید ز کشتگان آواز	۲۸
۰/۵	مفهوم بیت «هیچ نقاشی نمی بیند که نقشی برکشد / وان که دید از حیرتش کلک از بنان افکنده ای» را بیان کنید.	۲۹
صفحه ی ۳ از ۳		

جمع بارم : ۲۰ نمره

<p>نام درس: فارسی ۳ نام دبیر: اصغری تاریخ امتحان: ۱۴۰۰/۸/۲۳ ساعت امتحان: ..... صبح / عصر مدت امتحان: ۶۰ دقیقه</p>	<div style="text-align: right;"> </div> <p style="text-align: center;">اداره ی کل آموزش و پرورش شهر تهران اداره ی آموزش و پرورش شهر تهران منطقه ۶ تهران دبیرستان غیر دولتی پسرانه سرای دانش واحد حافظ کلید سؤالات میان ترم اول سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰</p>
---	--

ردیف	راهنمای تصحیح	محل مهر یا امضاء مدیر
۱	درست، مصلت، راست ۰/۲۵	
۲	روی گردانی ۰/۲۵	

۳	عنایت پیر و... ۰/۲۵
۴	ذات و وجود ۰/۲۵
۵	الف) قربت ۰/۲۵ (ب) منسوب ۰/۲۵
۶	ثنا ۰/۲۵ مطاع ۰/۲۵ ملاحظه ۰/۲۵ فاحش ۰/۲۵
۷	بط ۰/۲۵ انابت ۰/۲۵
۸	زمان/ضمان ۰/۲۵ اسیر/اثیر/عصیر/عسیر ۰/۲۵
۹	الف) مضاف الیه ۰/۲۵ ب) به ترتیب: متمم (برای صید) ۰/۲۵ مفعول (کمان ابرو را داری) ۰/۲۵ ج) چهارجزیی گذرا به مفعول و متمم ۰/۲۵ / کمان سخت: مفعول ۰/۲۵ / که: نهاد ۰/۲۵ / لطیف بازو: متمم ۰/۲۵ د) وابسته ساز: که ۰/۲۵
۱۰	همان بهتر [است] ۰/۲۵ معنوی ۲۵۰
۱۱	سیر: نهاد ۰/۲۵ آشنا: مسند ۰/۲۵ خالص: مسند ۰/۲۵ پروانه: مضاف الیه ۰/۲۵
۱۲	الف) تشبیه ۰/۲۵ ایهام ۰/۲۵ ب) تشبیه ۰/۲۵ جناس ۰/۲۵ یا مراعات ج) مجاز ۰/۲۵ ایهام تناسب ۰/۲۵ یا مراعات د) سجع ۰/۲۵ تشبیه ۰/۲۵ یا کنایه
۱۳	کله خود (برف) ۰/۲۵ کمربند(سنگ و صخره) ۰/۲۵
۱۴	الف) سر مجاز مو ۰/۲۵ مهر: ایهام(خورشید/عشق) ۰/۲۵
۱۵	الف) عیسی سلمانی لطف آبادی ۰/۲۵ (ب) نصرالله منشی ۰/۲۵
۱۶	بهار ۰/۲۵ عارف ۰/۲۵ یا فرخی یزدی
۱۷	الف) گر نور عشق حق ۰/۲۵ به دل و جانت اوفتد ۰/۲۵ ب) باید که خاک درگه ۰/۲۵ اهل هنر شوی ۰/۲۵
۱۸	ای دماوند، برای این که مردم تو را نبینند (از آدم‌ها دور باشی) چهرهٔ زیبای خود را در پشت ابرها پنهان کرده‌ای. (برای دوری از مردم چنین بلند و مرتفع شده‌ای). ۰/۵
۱۹	امتی که حامی و پشتیبانی مانند تو (پیامبر) دارد، هیچ غمی نخواهد داشت و کسی که نوح کشتیبان او باشد از موج دریا نمی‌ترسد ۰/۷۵
۲۰	اگر کسی اوصاف خداوند را از من پرسد من بیدل (عاشق) چگونه خدایی را که نشان مادی ندارد، توصیف کنم ۰/۵
۲۱	کسانی که ادعا می‌کنند وجود حق را درک کرده‌اند، در حقیقت او را نشناخته‌اند؛ زیرا عاشقان واقعی وقتی به ذات حق پی می‌برند از خود بی خود می‌شوند و دیگران نمی‌توانند از آن‌ها کسب خبر نمایند ۰/۷۵
۲۲	هر ملّتی که نویسنده و اهل قلم نداشته باشد، نام او از صحنهٔ روزگار فراموش خواهد شد. ۰/۵
۲۳	برای این که از هم‌نشینی مردمِ پستِ دیوصفت رها شوی با آفتاب (شیر سپهر) و مشتری (سعد اکبر: ستارهٔ خوشبختی) هم پیمان شده‌ای. (دلیل این که این‌گونه سر به فلک کشیده‌ای، دور ماندن از مصاحبت با افرادِ پستِ دیوسیرت است). ۱
۲۴	وطن دوستی و جان فشانی در راه وطن ۰/۵
۲۵	علام الغیوبی ۰/۲۵ ستارالغیوبی ۰/۲۵
۲۶	الف) وفاداری عاشق تا لحظه مرگ ۰/۲۵ ب) توصیه به در تسبیح خداوند بودن ۰/۲۵

۲۷	رشوه خواری ۰/۵
۲۸	الف) قطعه ۰/۲۵ چون تنها مصراعهای زوج هم قافیه هستند. ۰/۲۵
۲۹	حیرانی عاشق و ناتوانی او از توصیف معشوق ۰/۵